

دايرة المعارف

مسوه وكيان داروين

مؤلف:

مهري احمدی جاوید

سرشناسه : احمدی جاوید، مهری، ۱۳۶۶ -
عنوان و نام پدیدآور : دایره المعارف میوه و گیاهان دارویی / مؤلف مهری احمدی جاوید.

مشخصات نشر : قم: آستان مهر، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری : ۴۹۶ص.

شابک : ۳۲۰۰۰ ریال ۲-۰۹-۸۷۱۵-۶۰۰-۹۷۸.

وضعیت فهرست نویسی : فیا

یادداشت : کتابنامه.

موضوع : گیاهان دارویی

موضوع : Medicinal plants

موضوع : میوه‌ها -- معارف درختی

موضوع : Fruit - Therapeutic use

رده بندی کنگره : ۳۹۶/۱۳۴۲/الف/۶۴/RS۱۶۴

رده بندی دیویی : ۶۱۵/۳۱۱

شماره کتابشناسی ملی : ۴۰۱۱۳

دایره المعارف میوه و گیاهان دارویی

مؤلف: مهری احمدی جاوید

ناشر: آستان مهر

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۶

قطع و تعداد صفحات: وزیری ۴۹۶ صفحه

طراح: رضا فهیمی

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

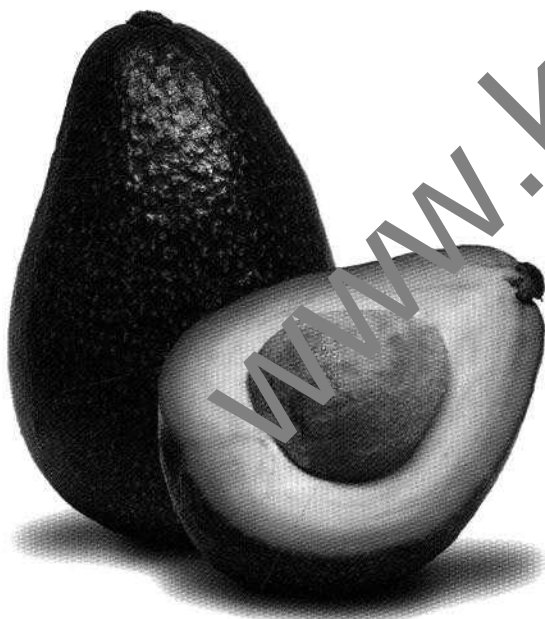
چاپخانه/ صحافی: ولیعصر/ کربلا

قیمت: ۳۲۰۰۰ تومان

شابک: ۲-۰۹-۸۷۱۵-۶۰۰-۹۷۸

مرکز پخش:

تلفن: ۰۲۵-۳۷۸۳۶۶۹۱ همراه: ۰۹۱۲۱۵۱۳۸۱۸

فهرست مطالب

۵۳.....	البالو.....
۵۴.....	الو.....
۵۵.....	الو بخارا.....
۵۶.....	الو سیاه.....
۵۷.....	آناتاس.....
۵۸.....	آنالاس.....
۵۹.....	آنغوزه.....
۶۱.....	آوو کادو.....
۶۲.....	آویشن.....

- ب -

۶۳.....	بابا آدم.....
۶۴.....	بابونه کبیر.....
۶۵.....	بابونه رومی.....
۶۷.....	بابونه آلمانی.....
۶۸.....	بارهنگ.....
۷۰.....	بارهنگ سرنیزه‌ای.....
۷۱.....	باریجه.....
۷۲.....	بادام تلخ.....
۷۵.....	بادام شیرین.....
۷۷.....	بادام زمینی.....
۷۸.....	بادام هندی.....
۷۹.....	بادام سیو.....
۸۰.....	بادام شیرین.....
۸۱.....	بادامجی رومی.....
۸۳.....	بادیان ختایی.....
۸۴.....	بادیان رومی.....
۸۶.....	باقلا.....
۸۷.....	بالنگ.....
۸۸.....	بامیه.....
۸۹.....	بامیه چینی.....
۹۰.....	برنج.....
۹۱.....	برگ بو.....
۹۳.....	برگ نو.....
۹۳.....	برگ مسی پاکوتاه.....
۹۴.....	برگ سنا.....
۹۵.....	بداغ جنگلی.....
۹۶.....	بسفایج.....
۹۸.....	بلال.....
۹۹.....	بلسان الماء.....

- الف -

۱۱.....	ارزن.....
۱۱.....	از ملک.....
۱۲.....	ازگیل.....
۱۳.....	اذخر.....
۱۴.....	اقتیمون.....
۱۵.....	اقاقیا.....
۱۶.....	اکلیل الملک (ناخنک).....
۱۷.....	اکلیل کوهی (رنالای).....
۱۸.....	اگیر ترکی (اگیر).....
۱۹.....	انار.....
۲۲.....	انجیر.....
۲۴.....	آنبه.....
۲۵.....	انگور.....
۲۶.....	اسپرس.....
۲۷.....	اسپیرو.....
۲۸.....	اسفرزه.....
۳.....	اسفناج.....
۳.....	استویا.....
۳۲.....	اسلیخ.....
۳۳.....	آشنه دریایی.....
۳۴.....	اشوارک.....
۳۵.....	افستین.....
۳۶.....	انجبار.....
۳۷.....	انجدان رومی (زیره کوهی).....
۳۸.....	اسطوخودوس.....
۴۰.....	اوکالیتوس.....
۴۲.....	اوشق.....
۴۳.....	آب قاشقی.....
۴۴.....	آب تره (شاهی آبی).....
۴۶.....	آدونیس ورنالیس.....
۴۷.....	آدونیس استفالس.....
۴۷.....	آذان الحمار.....
۴۸.....	آسه.....
۴۹.....	آس بری.....
۵۰.....	آش انگور.....
۵۱.....	آقطی سرخ.....
۵۲.....	آقطی سیاه.....

١٤٦	ترشک درشت
١٤٧	ترنجبین ایرانی
١٤٨	تره
١٥٠	تره تیزک
١٥١	تلخه
١٥٢	تمبرهندی
١٥٣	تمشک
١٥٤	توت سفید
١٥٥	توت فرنگی
١٥٦	توت مار
١٥٧	توسکای قشلاقی
١٥٩	توس

- ث -

١٦٠	ثعلب
-----	------

- ج -

١٦١	جعفری
١٦٣	جعفری فرنگی
١٦٤	جل
١٦٥	جو
١٦٦	جوز هندی
١٦٨	جینسینگ آمریکایی

- چ -

١٦٩	چای
١٧١	چای کوهستان
١٧٢	چای کوهی
١٧٣	چرب
١٧٤	چرب
١٧٥	چلاپا
١٧٦	چنار
١٧٧	چوب چینی
١٧٩	چوبلمه

- ح -

١٨٠	حب القلب (سپستان)
١٨١	حرا
١٨٢	حسن لبه
١٨٤	حشیشة القراز
١٨٥	حشیشة المبارک
١٨٦	حشیشة السعال
١٨٧	حنا

- خ -

١٨٩	خار مریم
١٩٠	خار مقدس

١٠٠	بلوط
١٠١	بنفشه فرنگی
١٠٢	بنفشه معطر
١٠٣	بنگ دانه
١٠٥	بنه
١٠٦	بولدو
١٠٦	بومادران
١٠٨	به
١١٠	بهار نارنج
١١١	به لیمو
١١٢	بهمن
١١٣	بهمن بیج
١١٤	بید سفید
١١٥	بیدمشک
١١٦	بید مجنون

- پ -

١١٨	پامچال
١١٨	پای خر
١١٩	پجولی
١٢٠	پرتقال
١٢١	پرسیاوش
١٢٢	پروانش
١٢٣	پسته
١٢٥	پنبه
١٢٦	پنجه مرغی
١٢٧	پنجه شیطان
١٢٨	پنج انگشت
١٢٩	پنیرند خواب آور (بوزیدان)
١٣٠	پنیرک کبیر
١٣١	پیاز
١٣٣	پیاز حضرتی
١٣٥	پیچک صحرايي
١٣٦	پیتر تر
١٣٧	پیرو
١٣٨	پوتار
١٣٩	پونه

- ت -

١٤٠	تاج الملوک
١٤٠	تاج خروس وحشی
١٤١	تاجریزی سیاه (عنب الثعلب)
١٤٢	تانوره علفی
١٤٤	ترب و تربچه
١٤٥	ترخون

۲۳۸..... ریوند چینی

- ز -

۲۳۹..... زالزالک

۲۴۰..... زبان گنجشک

۲۴۱..... زبان در قفا

۲۴۲..... زردآلو

۲۴۳..... زردچوبه

۲۴۴..... زرشک

۲۴۵..... زردک وحشی (شفاقل)

۲۴۶..... زعفران

۲۴۷..... زنبق

۲۴۸..... زنجبیل

۲۵۱..... زنجبیل شامی

۲۵۲..... زنیان

۲۵۳..... زوفا

۲۵۵..... زیتون

۲۵۶..... زیرفون

۲۵۷..... زیره سیاه

۲۵۸..... زیره سبز

- ژ -

۲۶۰..... ژرانیوم (شمعدانی عطری)

۲۶۱..... ژینکو

- س -

۲۶۲..... ساق ترشک

۲۶۴..... سپستان

۲۶۵..... سدر

۲۶۶..... سدرای بی

۲۶۷..... سرخا

۲۶۸..... سرخدار

۲۷۰..... سرخس نر

۲۷۱..... سرخولیک

۲۷۲..... سرو تبری

۲۷۳..... سرو کوهی

۲۷۴..... سرو مدیترانه‌ای

۲۷۶..... سریش

۲۷۸..... سداب

۲۷۹..... سدر

۲۸۰..... سنگ زبان

۲۸۱..... سلمه تره

۲۸۲..... سماق

۲۸۴..... سنا

۲۸۵..... سنبل هندی

۲۸۷..... سنبل ختایی

۱۹۱..... خاس

۱۹۲..... خارخسک

۱۹۴..... خاکشیر

۱۹۵..... ختمی

۱۹۷..... خربزه

۱۹۸..... خربزه زمستانی

۱۹۹..... خربق سفید

۲۰۰..... خربق سیاه

۲۰۱..... خرخيار

۲۰۲..... خردل هندی

۲۰۳..... خردل سیاه

۲۰۴..... خردل سفید

۲۰۵..... خرفه

۲۰۷..... خرما

۲۰۸..... خرمالو

۲۱۰..... خرنوب

۲۱۱..... خرنوب الخنازیر

۲۱۲..... خشخاش

۲۱۳..... خفج

۲۱۱..... خلنگ

۲۱۵..... خلر

۲۱۷..... خون فام

۱۷۰..... خیار

۲۱۸..... خیار مصری

- د -

۲۱۹..... دارچین

۲۲۰..... دارواش

۲۲۱..... داغداغان

۲۲۲..... درخت ابریشم

۲۲۳..... درخت پر

۲۲۴..... درخت کاکائو

۲۲۵..... درخت موم

۲۲۶..... درخت عرعر

۲۲۷..... درمنه

۲۲۸..... دم اسبی

۲۳۰..... دم شیر

- ر -

۲۳۱..... رازک

۲۳۲..... رازیانه

۲۳۳..... روئینه

۲۳۵..... روناس

۲۳۶..... ریحان

۲۳۷..... ریواس

۳۴۰.....	فرنجمشک.....
۳۴۱.....	فلفل دلمهای.....
۳۴۲.....	فلفل سیاه.....
۳۴۴.....	فلفل کوهی (پنج انگشت).....
۳۴۵.....	فلفل قرمز.....
۳۴۷.....	فلوس.....
۳۴۸.....	فندق.....
۳۴۹.....	فندق هندی.....

- ق -

۳۵۱.....	قارچ خوراکی.....
۳۵۱.....	قاصدک.....
۳۵۳.....	قدومه.....
۳۵۴.....	قره قات.....
۳۵۵.....	قسط تلخ (خولجان).....
۳۵۶.....	قسط شیرین.....
۳۵۷.....	قنطاریون (گل گندم).....
۳۵۸.....	قهوه.....

- ک -

۳۵۹.....	کاج بادامی.....
۳۶۰.....	کاج کاشفی.....
۳۶۱.....	کاج نوتل (صنوبر).....
۳۶۲.....	کاج وحشی (کاج سیلستر).....
۳۶۴.....	کاسنی.....
۳۶۵.....	کافور.....
۳۶۷.....	کاکوتی (کتان).....
۳۶۸.....	کاهو.....
۳۶۹.....	کاهن (کرجک).....
۳۷۱.....	کاهنک.....
۳۷۲.....	کارس کرمی.....
۳۷۳.....	کدو حلو.....
۳۷۴.....	کلم (قنیط).....
۳۷۶.....	کندر.....
۳۷۸.....	کنجد.....
۳۷۹.....	کنگر.....
۳۸۰.....	کنگر فرنگی (آرتیشو).....
۳۸۲.....	کوشاد.....
۳۸۳.....	کیسه کشیش.....

- گ -

۳۸۴.....	گاو زبان.....
۳۸۶.....	گالگا.....
۳۸۷.....	گردو.....
۳۸۹.....	گرمک.....
۳۹۰.....	گریپ فروت.....

۳۸۸.....	سنبل الطیب.....
۳۹۰.....	سنجد.....
۳۹۱.....	سیاه دانه.....
۳۹۲.....	سیب.....
۳۹۴.....	سیب زمینی.....
۳۹۶.....	سیب زمینی شیرین.....
۳۹۷.....	سیر.....

- ش -

۳۹۸.....	شابیژک.....
۳۹۹.....	شاه پسند آبی.....
۳۰۱.....	شاه پسند وحشی.....
۳۰۲.....	شاه بلوط هندی.....
۳۰۳.....	شاتره.....
۳۰۵.....	شاهدانه.....
۳۰۷.....	شاهسیر.....
۳۰۸.....	شیدر قرمز.....
۳۰۹.....	شقاقیق.....
۳۱۰.....	شلغم.....
۳۱۲.....	شنگار.....
۳۱۴.....	شنگ.....
۳۱۵.....	شنبليله.....
۳۱۸.....	شويد.....
۳۱۹.....	شیرین بیان (اصل السوس).....
۳۲۱.....	شیرینیر.....

- ص -

۳۲۲.....	صبرزد (آلوئه ورا).....
۳۲۴.....	صمغ عربی.....

- ط -

۳۲۶.....	طوسک صحرايي.....
----------	------------------

- ع -

۳۲۶.....	عدس.....
۳۲۸.....	عروسک پشت پرده.....
۳۲۹.....	عشقه معمولی.....
۳۳۰.....	علف توت روباهی.....
۳۳۱.....	علف مار (کبر).....
۳۳۳.....	علف شور.....
۳۳۴.....	عناب.....

- غ -

۳۳۵.....	غافت.....
۳۳۶.....	غازیاغی (پاغازه).....

- ف -

۳۳۷.....	فراسیون سفید.....
۳۳۹.....	فراسیون اسود.....

۳۳۹.....	مرزننگوش
۳۴۰.....	مرزه
۳۴۲.....	مرغ
۳۴۳.....	مریم نخودی
۳۴۵.....	مریم نخودی اسپانیایی (کلبوره)
۳۴۶.....	مریم نخودی طناز
۳۴۷.....	مصطکی
۳۴۸.....	منگوستین ارغوانی
۳۵۰.....	منداب
۳۵۱.....	موچه
۳۵۲.....	موز
۳۵۳.....	موسیر
۳۵۴.....	مورد (حب الاس)
۳۵۶.....	میخک

- ن -

۳۵۷.....	نارگیل
۳۵۹.....	نپتا
۳۶۰.....	نخودفرنگی
۳۶۱.....	نخود
۳۶۳.....	نسترن
۳۶۴.....	نعناع فلفلی
۳۶۶.....	نیلوفر آبی

- و -

۳۶۷.....	والک
----------	------

- ه -

۳۶۹.....	هل
۳۷۰.....	هلو
۳۷۲.....	هلیله سیا
۳۷۳.....	همیشه بهار کو
۳۷۴.....	هندوانه
۳۷۵.....	هندوانه ابوجهل (خفتل)
۳۷۸.....	هویج

- ی -

۳۸۰.....	یاسمن سفید
۳۸۱.....	یونجه
۳۸۲.....	یونجه ایرلندی
۳۸۳.....	یولاف
۳۸۵.....	فهرست بیماری‌ها
۳۹۳.....	فهرست منابع و مأخذ

۳۹۱.....	گز نه
۳۹۴.....	گز نه کوچک
۳۹۵.....	گز نه سفید
۳۹۶.....	گز نه یونانی
۳۹۷.....	گشنیز
۳۹۹.....	گل حلوا
۴۰۰.....	گل راعی
۴۰۲.....	گل آفتاب گردان
۴۰۳.....	گل برف
۴۰۴.....	گل ماهور
۴۰۶.....	گل همیشه بهار
۴۰۷.....	گل انگشتانه
۴۰۸.....	گل طاووس
۴۰۹.....	گل محمدی

۴۱۱.....	گل‌ابی
۴۱۲.....	گلبر
۴۱۳.....	گلرنگ
۴۱۴.....	گل ساعتی
۴۱۵.....	گندم
۴۱۷.....	گنه گنه
۴۱۸.....	گوچه فرنگی
۴۱۹.....	گوچه وحشی

۴۲۰.....	گوش فیل گرمسیری
۴۲۲.....	گیاه حساس (گل قهرکن)
۴۲۳.....	گیاه نوروزی
۴۲۳.....	گیاه مسواک
۴۲۴.....	گیلاس

- ل -

۴۲۵.....	لاله واژگون
۴۲۶.....	لوییا
۴۲۷.....	لوییای سویا
۴۲۹.....	لوز کوچک (یونجه زرد)
۴۲۹.....	لیمو ترش
۴۳۲.....	لیمو شیرین
۴۳۲.....	لیمو عمانی

- م -

۴۳۳.....	مارچوبه
۴۳۵.....	مازربون
۴۳۶.....	ماش
۴۳۸.....	مامبران کبیر

راهنمای استفاده از کتاب

امروزه جامعه ما نیاز به آگاهی بیشتری در زمینه خواص گیاهان دارویی و میوه‌ها دارد و بر همین اساس کتابهای زیادی تدوین شده که به معرفی و خواص آنها پرداخته است. ما نیز در پی جمع‌آوری کتابی بودیم که جامع‌تر باشد؛ پس با توجه به معرفی گیاه و شناسایی آن، به خواص و مضرات، موارد منع مصرف و تداخلات دارویی، ترکیبات شیمیایی و مواد معدنی موجود در آن، مصارف خانگی، دارویی و صنعتی آن نیز پرداختیم. کتاب بیش رو وجه تمایزی نسبت به کتابهای دیگر دارد و آن اینکه گیاهان و میوه‌ها به ترتیب حروف الفبا تنظیم شده‌اند؛ دوم اینکه فهرستی از بیماریها در آخر کتاب قرار داده شده و با توجه به بیماری مورد نظر خیلی راحت می‌توان آن را در کل کتاب جستجو کرد.

مجموعه‌ی گیاهان دارویی و میوه‌ها از تنوع زیادی برخوردار بوده و امکان اینکه برخی از آنها در این کتاب ذکر نشده باشد وجود دارد، بنابراین تلاش ما در جهت جمع‌آوری فهرستی از آنها که مهم‌تر و شناخته شده و قابل دسترسی هستند، بوده است. لازم است در راستای استفاده مفید از این کتاب چند نکته را به دوستان متذکر شوم:

- ۱- هیچ گاه به صورت خودسرانه از هیچ دارو و حتی گیاهی استفاده نکنید. در صورت نیاز سعی کنید حتماً با مراجعه به پزشک متخصص و یا تحت نظر پزشک طب سنتی آنها را مصرف کنید.

- ۲- در بخش موارد منع مصرف و تداخلات دارویی حتماً قدری تأمل نمایید.

- ۳- مصرف هر داروی گیاهی باید طی دوره درمانی که معمولاً بیش از یک ماه است، به نتیجه مطلوب برسد.

- ۴- به اندازه دوز مصرف هر گیاه توجه خاصی نمایید تا بیشتر از میزان توصیه شده استفاده نشود.